

Eredményesen gazdálkodott Szeged városa

A múlt évi költségvetési zárszámadást tárgyalta meg tegnap a városi tanács

Tegnap délelőtt ülést tartott Szeged város tanácsa. Vas István tanácsstag elnöki megnyitja után Nagy Miklós, a pénzügyi osztály vezetője ismertette a tanács 1961-es évi költségvetési zárszámadását.

Bevezetőben arról beszélt az osztályvezető, hogy *tavaly 50 millió forinttal volt több a költségvetés, mint az előző évben.* Ez a többlet az egyre szépülő város úthálózatának további javításában, a közvilágítás korszerűsítésében, új bérházakban, sikeres szabadtéri játékokban realizálódott. Tavaly az eredeti előirányzat 237 millió forint volt. De évközben — különböző póthittel, beruházási keret felemelésével — ez az összeg 261 millió forintra emelkedett.

A helyiipari vállalatok sikerei

Részletesen elemezte ezután az előadó a tavalyi ki-

adásokat, vázolta, hogy mire fordították a jelentős összeget, majd a tanácsi vállalatok gazdálkodásáról számolt be. A tanács ipari osztályához tartozó vállalatok 1961-es tervüket 105,8 százaléka teljesítették. Ezen belül a szolgáltató vállalatok 107,7, az élelmiszeripariak pedig 99,4 százalékos tervteljesítést értek el. Az élelmiszeripari tervteljesítést a mindenkori szükséglet határozza meg, ezért az elmaradásért nem terheli felelősség a szikvizgyártó és sütőipari vállalatokat.

Az építési és közlekedési osztályhoz tartozó valamennyi vállalat és üzem teljesítette tavalyi tervét. A hat kommunális szolgáltató vállalat együttesen 106,5 százalékos tervteljesítést ért el. A mezőgazdasági osztály irányítása és felügyelete alatt működött tavaly a Szegedi

Kertészeti Vállalat, mely tervét 105,4 százalékra teljesítette.

Új utanevek

A hozzászólások után a tanácsülés elfogadta a tavalyi költségvetési zárszámadást. Ezután Biczó György, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke az előterjesztések során bejelentette, hogy két tanácsstag lemondott, s így két választóköri körzetben új választásokat írnak ki.

Majd utcák, terek elnevezésében döntött a tanácsülés. A Szellő utca nevét Semmelweis Ignácra változtatták. Ezenkívül egy újszegedi tér és utca kapott új nevet. A József Attila-telepen levő teret Haladás térnek, a Fürj és Dérny utca közötti nyitott, új utcát pedig Egressy Béni utcának hívják ezentúl.

Interpelláció

Az interpellációk során Baráth Ferenc tanácsstag kérte a tanácsülést, hogy az Etelka sort és az Erdő utcát hozzák rendbe, mert a SZEAC-sportpálya környékén a mérkőzések idején igen sok gépkocsi fordul meg. Parkirozni sem tudnak, mérkőzés után pedig szinte megbénul a forgalom.

Dr. Nagymihály Sándor tanácsstag tájékoztatta a tanácsülést a Minisztérium titkársága által végzett vizsgálat eredményeiről, melyet a kerületi tanácsok igazgatási, illetve a városi tanács igazgatási osztályán végeztek. A bizottság munkájában dr. Nagymihály Sándor tanácsstag is részt vett.

Forint és öntudat

Nem török magukat, mert kevesellik a keresetet! — szölt közbe valaki a gépek mögöl a Szegedi Kenderfonógyárban, amikor az egyik művezető azért panaszkodott, mert néhány munkás többször nem ment be dolgozni reggel. Olyan munkások is voltak, akik műszakkezdés előtt telefonon értesítették: elutaznak, lakodolomba mennek. A közbeszólót többen is azaz intették le: »Az ő hibájuk, hogy kevesebbet keresnek mint mások«. Voltak, akik hozzáfűzték: ha bejönnek, beszélni kell velük, mert munkásöntudat is van a világon, a becsületes kenderfonógyári dolgozók nem állítják kényszerhelyzet elé a művezetőt.

Forint és öntudat, kereset és becsület! Lényegében ezek az érvek hangzottak el a Szegedi Kenderfonógyárban. Más üzemekben sem hagyják szó nélkül az öntudatos munkások, ha valaki megsérti a munkafegyelmet. De nemcsak a fegyelemsértés alkalmával beszélnek erről. Elismerően nyilatkoznak, ha valakit jó munkájáért jutalomban részesítenek. Akkor is szót emelnek azonban, ha igazságtalanul kap valaki jutalmat. Szóval állandóan napirenden vannak a szegedi üzemekben az anyagi és öntudatbeli ösztönzés kérdései.

A munkásokat foglalkoztatja a kérdés, hogy mit ér az ő munkájuk a gyárnak, a társadalomnak. Ez érthető, hiszen életük egyik fele a munka. Ebből élnek vagy félig ezért, hivatásukért élnek. Öröm számukra, ha a termelési tanácskozáson arról hallanak, hogy munkájuk eredményeként teljesítették az üzem tervét, nőtt a termelékenység, vagy csökkent az önköltség. De mitagadás, kettőzött az öröm, ha a jó és eredményes munka után a borítékban is ér-

zik ennek a hatását. Vagy ha borítékban kívül céljutalmat, nyereségrészesedést s egyéb jutalmat kapnak.

Nem is olyan régen, amikor a dolgozók lendületes munkájának okait kutattuk néhány szegedi üzemben, a gazdasági vezetők, szakszervezeti tisztségviselők és a munkások között is akadtak, akik egyedül az anyagi ösztönzésre hivatkoztak. Az anyagi ösztönzés egyáltalán nem mellékes dolog. Aki többet ad, annak több is jár — ez a szocialista elosztás elve. A kérdésnek azonban ez csak az egyik oldala. A munkások — való igaz —, hogy a ruhagyárban, az Új-szegedi Kender- Lenzöví Vállalatnál, a cipőgyárban és más üzemekben is örülnek a pénznek, a közvetlen anyagi elismerésnek. De sokan vannak, s napról napra többen lesznek, akik jóval messzebb látnak — vissza és előre is — s nemcsak a közvetlen anyagiakkal hozzák összefüggésbe a becsülettel és szorgalommal végzett munkájukat. Ennek a »messzebb látásnak« mély, emberi és társadalmi gyökerei vannak.

Néhány hete a Szegedi Kenderfonógyárban az üzem sok régi dolgozójával beszélgettünk erről. Ők mondták el, hogy Wimmer Fülöpék idején, amikor ide kerültek a gyárba, még az sem volt, ahová ruháikat tegyék, ha egyáltalán le akarták tenni a ruhát. Többnyire abban dolgoztak, amiben hazulról jöttek. Ha akkor mosakodni akartak munka után, legfeljebb vödör jutott. A szegényes kis ebédjüket pedig csak akkor melegegették a déli órákban, ha a kazánfűtők ebéd előtt az udvarra öntöttek néhány talicska izzó salakot. Ma korszerű fürdők, öltözők és egyéb szociális intézmények vannak, nemcsak a kenderfonógyárban, hanem szinte minden szegedi üzemben. Üdülni is küldik a munkásokat, s ha problémájuk van, segít a pártszervezet, a szakszervezet, a vállalatvezetés.

Ez bizakodó hangulatot teremt közöttük. Arról van szó, hogy a munkásokat, főleg akik már éltek a Wimmer Fülöpék korszakában is, nemcsak az a tudat fűti a munkában, hogy jutalmat, prémiumot kapnak — bár ez is egészséges —, hanem az is, hogy biztos jelenük és jövőjük van. Minden anyagi ösztönzés, elismerés mellett ezek is a jobb munka, s a gyárban terebélyesedő, szép sikereket hozó szocialista munkaverseny igazi mozgatói.

Volt idő, amikor egyoldalúan, csak az öntudatra hivatkozva igyekeztünk mozgósítani az embereket a nagyobb feladatok megoldására, s melóztuk az anyagi ösztönzés komoly erejét. Ez az érvelés csak az öntudatra, a szocialista gondolkodásra és látásmódra apellált, többnyire csak a holnapra mutatott perspektívát. Mivel elhanyagoltuk az anyagi ösztönzést, különösen az olyan munkásrétegekben, akik elmaradtak a szocialista öntudat dolgában, nem talált termékeny talajra az ilyen érvelés.

Az utóbbi években mind nagyobb mértékben használjuk fel az anyagi ösztönzés különböző eszközeit és módszereit a munka megjavítására. Ezek a módszerek nem hibátlanok, néha ellentmondások is vezetnek. De olyan dalszövegek is tapasztalhatók, amelyeket — enyhén szól-

va — túlzásnak nevezhetünk. Igen sokan a legelemből követelmény teljesítésért is külön jutalmat várnak. Az is előfordul, hogy nem teljesítik a feltételeket, mégis követelik a prémium kifizetését. Vagy olyan munkakörben követelnek prémiumot, ahol az nem jár. Hányszor hallani, ha sürgős munkáról van szó, megcsináljuk, de mi lesz »feldobva«.

A jogtalan követelések többnyire ott kapnak, vagy kaptak lábra, ahol a gazdasági vezetők, ha nem is többször, de egyszer-kétszer könnyelműen bántak a jutalmakkal. Bizony megtörtént az is, hogy a »jó ember« színében osztogatták a pénzt. Tapasztalatok igazolják: az ilyen jótékony, népszerűség egy hajtófát sem ér. Legfeljebb arra jó, hogy egy-két szimpatizánst toborozzon az igazgató mellé, de egyúttal lejáratja a tömegek előtt a vezetők tekintélyét. Mindezeket túl kárt okoz a szocialista öntudat formálásában.

Az olyan jelenség sem erősíti az egészséges, helyes nézet kialakulását, ami a Csongrád Megyei Építőipari Vállalatnál tapasztalható. A Szakszervezetek Megyei Tanácsa elnökségének legutóbbi ülésén egy hozzászóló mondotta el, hogy ennél a vállalatnál a részhatáridők csökkentésére kitűzött 30 ezer forint prémiumot 18 muszáli dolgozó kapta. Nem volt közöttük fizikai munkás. Az utóbbiak csak akkor kaptak jutalmat, miután panaszt tettek. Rossz ízű dolog az, ha valaki jutalmat igényel, csupán azért, mert nem dolgozik rosszul. Az sem kellemes jelenség viszont, ha a jogosultaknak nem adják meg a jutalmat.

A forint és öntudat, nem szembenálló fogalmak, hanem szoros kölcsönhatásban vannak egymással. A mindennapi üzemi élet számtalan példájával tanúsíthatjuk, hogy a helyesen alkalmazott anyagi ösztönzés lelkesít, erőteljesen hat a dolgozók öntudatára. Az öntudattal, lelkesedéssel végzett munka pedig szüli a több forintot, a nagyobb keresetet. A kétféle ösztönzési módot nem lehet elválasztani. Mind a kettőt együttesen kell alkalmazni oly módon, hogy abból a közösségnek és az egyénnek egyformán haszna származék.

A kenderfonógyári példához visszatérve, leszűrhetjük azt a tanulságot, hogy nem szabad az egyoldalúság hibájába esni a fegyelmisértés, s az eredményesebb munka ösztönzésének dolgában sem. Hamisan cseng az az érv, amely az igazolatlan hiányzást a kevés keresettel akarja menteni, de sántít az a nézet is, amely csak a magasfokú szocialista öntudatra épít. A nevelés és ösztönzés helyes módja az anyagi serkentőerő és az öntudatból fakadó hajtóerő együttes alkalmazása. A forint és öntudat ötvözete lendíti előre munkánkat.

Nagy Pál

Tizenkét vagon csokoládénusz és -barány húsvétra

Az idei húsvétra 12 vagon csokoládénusz, barány, tojás készül, s ebből 8 vagon már a hét elején megérkezett a kereskedelem raktáraiba. Az ipar és a kereskedelem számításba veszi azt is, hogy a csokoládéárak leszállítása óta igen lényegesen megnövekedett a lakosság

igényei; a nugátok és a töltött árúk iránt csökkent, a színcsokoládé iránt viszont rendkívül megnőtt a kereslet. Tavaly még a forgalomba került csokoládéáraknak alig 10 százaléka, most pedig már több mint negyven százaléka szintiszta táblás vagy tömör csokoládé volt.

„Önnel együtt nem akarunk többé szolgásgot!”

Évtizedekkel ezelőtt így üdvözölte

Károlyi Mihályt a szegedi Hollós József

A forradalmi Magyarország generációjának számos tagja szóródott szét a világban a fehérterror és a kapitalizmus véres reakciója elől. Közéjük tartozott a jól ismert szegedi dr. Hollós József, a »szegények orvos«, Európa-szerte neves tüdőspecialista, a szegedi forradalmi eseményeknek egyik jelentős egyénisége. Ő volt az, aki a nagy magyar hazafit, Károlyi Mihályt, New Yorkban, 1928. szeptember 6-án üdvözölte az ottani emigránsok nevében, a City Clubban részére rendezett ünnepségen.

Most, amikor az ország szíve Károlyi Mihály hazai földre szállított hamvainál dobbant, hadd idézzünk néhány sort — ma is érvényes sorokat — Hollós akkor elmondott üdvözlő beszédéből:

»Elnök úr! Majdnem nyolcvan éve annak, hogy egy másik magyar emigráció vezére érkezett a New York-i kikötőbe. Országos esemény volt az, szinte nemzeti ünnepe az Egyesült Államoknak, melyben Amerika népe és hatósága világgrázólag fogadtatásban részesítette a nagy magyar bujdosót. A politikai szabadság és emberi jogok hőseit ünnepelték Kossuthban és ez ünnepülést nem Kossuthnak, hanem az amerikai szabadságszeretnek állítottak egy generációra világító oszlopot. Pedig akkor még nem állt a New York-i kikötőben a Szabadság istennője, de az ő szelleme uralkodott ebben az országban.

Azóta más istennő vette át az uralmat, ha nincs is szobra a világ kapujában: a Vér és Arany istennője. Ez az istennő nem szereti az emberi jogokat és szabadságokat, mert mindenható uralmát csak elnyomás és leigázás tarthatja fenn. Ezért nincs ma diadalkapuja Amerika kikötőjében az új emigráció vezérének, a szabadság és emberi jogok mai hőseinek és harcosának...

...A ma korszakában, mikor az emberi agy csodálatos termékei technikailag már egybefűzték a Föld összes népeit és nemzetét, mikor a tudás és közművelődés ellen-súlyozza a vallási és társadalmi dogmák szétbontó erejét, mikor már olyan tanító-mesterei voltak az emberiségnek, mint Rousseau, Darwin, Marx, akkor már nem kell félni a nagy lelkek kisugárzásait...

...Mi önnel együtt nem akarunk többé szolgásgot és elnyomatást! Mi nem akarunk sem faji vagy felekezeti, sem társadalmi vagy osztálykülönbségeket. Mi csak

egyetlen osztályt ismerünk el, a dolgozók és gondolkodók osztályát...

A fenti részlet Hollós József: *Két világ* című New Yorkban, magyar nyelven, 1936-ban kiadott könyvéből való. Az egykorú fénykép az emigráns magyar köztársasági elnököt ábrázolja Morris Ernst (balra) és Hollós József (jobbra) társaságában a New York-i City Clubban.

Csongor Győző

Tegnap délelőtt Szegeden az újságíróklubban ülést tartott a Magyar-Szovjet Baráti Társaság Csongrád megyei elnöksége. Az ülésen részt vett Hídvégi István, az MSZBT Országos Központja külügyi osztályának vezetője is. Fabian Miklós, a társaság megyei elnökhelyettesének megnyitja után Boros József, az MSZBT Csongrád megyei titkára számolt be a végzett munkáról, s a következő negyedév feladatairól.

Az MSZBT az ismeretterjesztésben igen szép eredményt ért el az elmúlt fél évben. Rámutattak azonban, hogy még több lenne a siker, ha különböző tömegszervezetekkel, elsősorban a TIT-tel közösen dolgoznának. A közlegő irodalmi évfordulókat, Herzen halálának 150., és Góncsarov halálának ugyancsak 150. évfordulóját már közösen rendezik meg a TIT-tel. Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy igen jól sikerültek a megemlékezések a különböző üzemekben, hivatalokban, s ezeket rendszeresíteni kell a jövőben is.

Idén is meghirdeti az MSZBT az SZMT-vel és a tanáccsal közösen »Példaképünk a kommunista brigád« című népszerű mozgalmat. Megállapították azután, gyümölcsözőbb lenne az ipari üzemekkel a kapcsolat, ha a szakembereket érdeklő témával is többet foglalkozna a társaság. Ezért a Műszaki és Természettudományi Egyesülettel felveszik a kapcsolatot, s egy-egy érdekes szakembereket érdeklő témáról közösen rendeznek előadásokat, ismertetik a szovjet technika eredményeit.

A mezőgazdasági szakemberek továbbképzésének segítéséről is gondoskodnak a jövőben. A megyei tanács által rendezett tanfolyamokon a társaság rendelkezésére álló »Szovjet tapasztalatok a magyar mezőgazdaságban« — című szakgyűjteményt ismertetik.

A városi tanács művelődésügyi osztályával közösen még áprilisban az orosz nyelv tanárok részére filmvetítéssel egybekötött ankétot rendeznek. Ezen a nemrég Ogyesszából érkezett, s a városról szóló filmet mutatják be, természetesen nem szinkronnal, hanem eredeti orosz szöveggel. Áprilisban jött előadást is tartanak, ahol dr. Antalffy György, a Szegedi Tudományegyetem